

T.C.
DANIŞTAY
8. Daire Başkanlığı

Dosya No : 2014/4425

TAAHHÜTLÜ

No:

Adı Soyadı : DAVALI TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI
BİRLİĞİ ŞEHİR PLANCILARI ODASI
Atatürk Bulvarı, Bulvar Apt. No: 219/7 -
Kavaklıdere- Ankara

adresinde bulunur.

T.T. 31.7.15

Mühür ve İmza
BU ZARFTA İlk Derece (Yd Kararı) 13/04/2015 VARDIR.

.....Buradan katlayınız.....

"STANDART ABONE TCKIMLIKNO" yazıp 4060'a gönderip abone olabilirsiniz. Abonelikler hakkında detaylı bilgi için
<http://www.sms.uvap.gov.tr> sitesini ziyaret ediniz.

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen: C-Plan İmar Harita Gy. Değ. Müş. İnş. Mim.

Taş. Jeoloji Ltd. Şti.
Öveçler Mah. 1325 Sok. No:12/7
Çankaya/ANKARA

Karşı Taraf (Davalı)

: TMMOB Şehir Plancıları Odası
Cinnah Cad. Farabi Sk. No:38/4
Çankaya/ANKARA

Vekili

: Av. Koray CENGİZ - (Aynı adreste)

İstemin Özeti

: Serbest Şehircilik bürosu olarak faaliyet gösteren davacı şirket tarafından, Şehir Plancıları Odasınca, 5.630 TL mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine ilişkin 28.3.2014 tarih ve 020430 sıra nolu tahakkuk fişi ile tahakkuk fişinin dayanağı 29.05.2001 tarih ve 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 8., 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. ve 18. maddelerinin; davalı idarece meslek mensuplarına yönelik mesleki denetim yapılabilmesini öngören herhangi bir yasal dayanağın bulunmadığı, söz konusu denetlemenin Odanın kuruluş amacını aşacak niteliğe sahip olduğu ileri sürülerek iptali ve yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti

: 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca birlik ve dolayısıyla meslek odası, mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak, gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbiriyle ve halkla olan münasebetlerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplinini ve ahlakını korumak için gerekli bütün teşebbüsleri yapmakla görevli olduğu, bu yasal çerçevede dava konusu edilen düzenlemelerin mimarların, meslek kurallarına bağlı çalışmalarına yönelik şekli denetimlerden ibaret hukuka uygun düzenlemeler içerdiğinden istemin reddinin gerektiği savunulmaktadır

Danıştay Tetkik Hakimi

: Mehmet Emin URAL

Düşüncesi

: İstemin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava, Serbest Şehircilik bürosu olarak faaliyet gösteren davacı şirket tarafından, Şehir Plancıları Odasınca 5.630 TL mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine ilişkin 28.3.2014 tarih ve 020430 sıra nolu tahakkuk fişi ile bu işleme dayanak olan 29.05.2001 tarih ve 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 8., 14. ve

15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. ve 18. maddelerinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari işlemin uygulanması halinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği kuralı yer almaktadır.

Anayasanın, "Yönetmelikler", başlıklı 124. maddesinde; başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabileceği, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları", başlıklı 135. maddesinde de; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının, belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleri olduğu, hükmüne yer verilmiştir.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun Birliğin kuruluş amacının düzenlendiği 2. maddesinin (b) fıkrasında; mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak; (c) bendinde, mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlâkını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak, Birliğin başlıca kuruluş amaçları arasında sayılmıştır.

Yukarıda yer alan yasal mevzuat uyarınca kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları arasında yer alan meslek odasının, meslek mensuplarının ve bu mesleki faaliyetten yararlananların karşılıklı hak ve menfaatlerini korumak amacıyla belli bir meslek disiplini sağlamaya yönelik olarak örgütlenmiş olduğu açıktır.

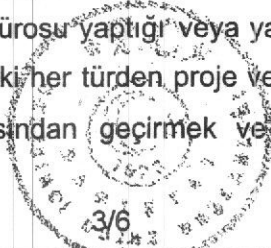
Diğer yandan, 3194 sayılı İmar Kanununun Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması başlıklı 8. maddesi ile 12.07.2013 günlü ve 6495 sayılı Kanunun 73. maddesi ile eklenen Ek-1 maddesinde, Harita, plan, etüt ve projeler, idareye ve ilgili Kanunlarında açıkça belirtilen yetkili kuruluşlar dışında meslek odaları dahil başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi tutulamaması ve benzeri nedenlerle müellifler veya bunlara ait kuruluşların

büro tescilleri iptal edilemez veya yenilenmesi hiç bir şekilde geciktirilemez. Müelliflerden bu hükmü ortadan kaldıracak şekilde taahhütname talep edilemez. kuralları getirilmiştir.

29/5/2002 tarihli ve 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Planlama Mimar Mühendisleri Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliğinin, "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlığı altındaki 4. maddesinin (k) bendinde; Mesleki Denetim Uygulamasının, Meslek ve meslektaş hak ve çıkarlarını korumak, geliştirmek, serbest şehircilik hizmetlerinin yetkili meslek adamlarınca yapılmasını sağlamak, eşit rekabet koşullarını oluşturmak, nitelikli, güvenilir ve yüksek teknik özelliklere sahip, Serbest Şehircilik Bürosu tarafından yapılan, tüm Serbest Şehircilik Hizmetinin Yönetmelik ve ekleri çerçevesinde, Oda tarafından incelenmesi, denetlenmesi ve bunların kayıtlarının tutulması işlemini, (p) maddesinde ise mesleki denetim ücretinin Serbest Şehircilik Bürosunun Serbest Şehircilik Hizmetlerinin denetimi karşılığı olarak ödediği ücretini ifade ettiği düzenlemesine yer verilmiştir.

Yine aynı Yönetmeliğin "**Tescil Yenileme**" başlıklı **değişik 8. maddesinde**; Serbest Şehircilik Bürosu, Oda tarafından farklı bir tarih verilmediği sürece her yıl Ocak ayı sonuna kadar tescil yenileme ücretini ödeyerek, tescil yenileme için Odaya başvurmak zorundadır. Tescil yenileme başvurusu, bir önceki yıla ait tamamlanan ve devam eden Serbest Şehircilik Hizmetlerine ait bilgilerin yer aldığı Tescil Yenileme Formu ile yapılır. Formda yer alan bilgiler bu aşamada yıl içinde serbest şehircilik hizmetleri için kesilmiş fatura veya serbest meslek makbuzları ile karşılaştırılarak kontrol edilir. Tescil yenileme başvurularında vergi mükellefi olduğuna dair belgenin yanı sıra şirketlerde; son ortaklık durumunu gösteren belge ve şirket ana sözleşmesinde herhangi bir değişiklik yapılmışsa, değişikliğin yayınlandığı Ticaret Sicil Gazetesi de Odaya iletilir. Serbest Şehircilik Bürosu tarafından yapılan işlere ilişkin yapılan kontrollerde ortaya çıkan veya çeşitli nedenlerle olduğu belirlenen Mesleki Denetim Uygulaması ücret farklarının bu aşamada ödenmesi zorunludur. Yıl içinde kayıt ve tescil koşullarını yitirdiği belirlenen Serbest Şehircilik Bürosunun tescil yenileme işlemi yapılmaz. (Değişik fıkra: 01/07/2012 - 28340 S.R.G. Yön./2. md.) Tescil yenileme işlemi, Büro Kayıt Belgesi üzerinde yıllık onama işlemi yapılarak tamamlanır. Süresi içinde tescil yenileme işlemi yaptırmayan serbest şehircilik bürosunun tescil yenileme ücreti; ilk ay için iki katı, sonraki aylar için kanuni gecikme zammı eklenerek tahsil edilir. (Ek fıkra: 01/07/2012 - 28340 S.R.G. Yön./2. md.) Tescil yenileme için Odaya iletilen bilgi ve belgelerde eksikliklerin bulunduğu saptanması durumunda, serbest şehircilik bürosu eksikliklerin tamamlanması için uyarılır. Eksikliklerin verilen süre içinde giderilmemesi durumunda, tescil kaydı dondurulur.", düzenlemesine yer verilmiş, "**Mesleki Denetim Uygulaması**" başlıklı **değişik 14. maddesinde**; Serbest Şehircilik Bürosu yaptığı veya yaptırdığı, en az ücretleri belirlenmiş Serbest Şehircilik Hizmeti kapsamındaki her türden proje ve ekleri ile ilgili dokümanları, Odaya vererek Mesleki Denetim Uygulamasından geçirmek ve uygunluk sağlamak zorundadır."

hükümünü taşımaktayken, mesleki denetim uygulaması ilkelerinin belirlenmesine ilişkin **15. maddesinin değişik 1. fıkrasında**; Serbest Şehircilik Hizmeti, bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe göre düzenlenecek Yönerge, Form, En Az Ücret Tablosu ve benzeri belgeler çerçevesinde incelemeye alınır. Mesleki Denetim Uygulaması, Serbest Şehircilik Hizmetinin bu Yönetmelik hükümlerince kayıt ve tescilini yaptırmış Serbest Şehircilik Bürosu ve Yetkili Serbest Şehircilerce ve En Az Ücret Tablosuna uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine ilişkin olarak yapılır.", "Mesleki Denetim Uygulamasının Yapılma Aşaması" başlıklı değişik **16. maddesinde**; Mesleki Denetim Uygulaması, Serbest Şehircilik Hizmetinin onaylanmak üzere ilgili idareye sunulmadan önce yaptırılır.

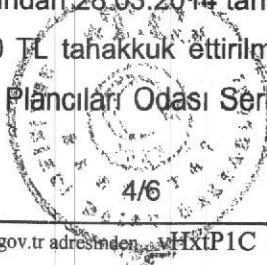
Yaptıkları Serbest Şehircilik Hizmetini süresi içinde Mesleki Denetim Uygulamasına getirmeyen, Mesleki Denetim Uygulaması aşamasında kasıtlı olarak yanıltıcı bilgi ve belge veren ve bu Yönetmelik doğrultusunda düzenlenecek en az ücret tablosuna uymayan Serbest Şehircilik Büroları yazılı olarak uyarılırlar. 15 gün içinde eksiklik ve yanlışlık düzeltilmezse Serbest Şehircilik Bürosunun tescilleri üç ay süre ile iptal edilir. Tekrarı halinde her tekrar için iptal süresi ikişer ay uzatılarak uygulanır. Yönetim Kurulu bu durumda Yetkili Serbest Şehirciyi Onur Kuruluna sevk eder.", "**Mesleki Denetim Uygulamasının Onay İçeriği**" başlıklı değişik **17. maddesinde**, Serbest Şehircilik Hizmeti kapsamında gerçekleştirilen Mesleki Denetim Uygulaması işlemi görülmüştür ibaresinin, Oda mührü ve yetkili kişinin imzasının dokümanlar üzerinde bulunmasıyla veya Mesleki Denetim Uygulaması yapıldığına ilişkin, bir belge ile belirtilir. Bu işlem, içeriğin denetlenmesi ve onaylanması anlamını taşımaz., "**Mesleki Denetim Uygulaması Ücretinin Belirlenmesi**" başlıklı değişik **18. maddesinde** ise; Serbest şehircilik hizmetlerine yönelik mesleki denetim uygulaması ücretleri, Oda Yönetim Kurulu tarafından her yıl en az bir kez maktu ücretler olarak belirlenerek üyelere internet ortamında duyurulur.

Kamu İhale Kanunu çerçevesinde üstlenilen serbest şehircilik hizmetlerinin ve işverenle yapılarak 30 gün içinde Odaya bildirilen sözleşmelere göre yapılan serbest şehircilik hizmetlerinin mesleki denetim ücreti sözleşme tarihinde geçerli olan maktu ücrete göre hesaplanır.

Serbest Şehircilik Bürosunun yaptığı Mesleki Denetim Uygulaması kapsamındaki Serbest Şehircilik Hizmetlerini Mesleki Denetim Uygulamasından geçirmedeği veya usulsüz geçirdiği saptanırsa, Serbest Şehircilik Bürosundan o işin mesleki denetim ücreti, usulsüzlüğün saptandığı tarihte geçerli olan mesleki denetim ücreti iki ile çarpılarak alınır.

Tahakkuk ettirildiği tarihten sonra süresi içinde ödenmeyen Mesleki Denetim Uygulaması ücretleri yasal gecikme zammı ile birlikte alınır." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, serbest şehircilik bürosu olarak faaliyet gösteren davacı şirket adına davalı Oda tarafından 28.03.2014 tarih ve 020430 sıra nolu tahakkuk fişi ile mesleki denetim ücreti olarak 5.630 TL tahakkuk ettirilmesi üzerine söz konusu işlem ile bu işleme dayanak olan TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil,

Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 8., 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. ve 18. maddelerinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle bakılmakta olan işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2577 sayılı Kanunun 27. maddesindeki koşullar gerçekleşmediğinden davakonusu 8. madde yönünden yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerekmektedir.

Yukarıda alıntısı yapılan Anayasa ve Yasa kuralları uyarınca meslek odalarının; gerek üyelerinin gerekse de soyut olarak mesleğin onurunu ve mesleki disiplini korumak, mesleğin gelişimini sağlamak, mesleğin icrasında uyulacak ilke ve kuralları saptamak hususlarında görev ve yetki sahibi olduğu tartışmasızdır.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 2. maddesinin (b) fıkrası uyarınca, meslek odaları, meslek mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bir takım kurallar koyabilir.

Bu bağlamda, meslek odasının meslek mensuplarına yönelik mesleki denetim yetkisinin sınırlarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu denetimin meslek mensubunun sunduğu hizmetin içeriğinin denetlenmesi yahut meslek mensubunun yeterliliğinin denetlenmesi niteliğinde olmaması, meslek mensubunca bulundurulması gerekli bazı belge ve bilgilerin bulundurulup bulundurulmadığı, meslek mensubunun Oda üyelik kaydının bulunup bulunmadığı, kısıtlılığının olup olmadığı, bürosunun tescilini yaptırıp yaptırmadığı gibi mesleki disiplini sağlamaya yönelik serbest meslek faaliyetinin özünü zedeleyecek vize veya onay niteliği taşımayacak bir denetim niteliğinde olması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, meslek örgütü olan bir kurumun, mesleki unvanını almış mensubunun yeterliliğini ve sunduğu hizmetin içeriğini denetleyemeyeceği, bununla birlikte 6235 sayılı Yasada da belirtildiği üzere meslek disiplin ve ahlakını korumakla görevli Birliğin mesleki etik kurallarını ihlâl eden, meslek şeref ve haysiyetine aykırılık teşkil eden durumları tespit olunan meslek mensubu üyeleri hakkında Kanunun vermiş olduğu disiplin soruşturması açma yetkisini kullanarak cezai müeyyide uygulayabileceği de dikkate alındığında, dava konusu Yönetmeliğin yukarıda çerçevesi çizilen denetim sınırlarının aşılarak 6495 sayılı Yasa ile yasaklanan vize veya onay niteliği taşıyan daha çok gelir kalemini artırmaya yönelik olduğu anlaşılan 14. maddesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu açıklamalar kapsamında, Odaya kayıtlı meslek mensuplarının hazırladıkları tüm mesleki ürünün meslek odasının denetiminden ve onayından geçeceği yolunda herhangi bir yasal düzenlemenin bulunmadığı da anlaşılmaktadır.

Öte yandan, mesleki denetime ilişkin kural öngören anılan Yönetmeliğin 14. maddesinin hukuka aykırı bulunması nedeniyle yürütmesinin durdurulmasına karar verildiğinden, söz konusu Yönetmeliğin mesleki denetim uygulamasının ilkelerinin düzenlendiği 15. maddesinin

ilk fıkrasında, yapılma aşamasının tarif edildiği 16. maddesinde, onay içeriğinin kapsamının düzenlendiği 17. maddesinde ve ücretin belirlenmesine ilişkin 18. maddesinde de hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Her ne kadar, sunulan planlama hizmetinin bilimsel ve teknik yönünün ağırlığı nedeniyle hizmetin kalitesi ya da yeterliliği gibi hususların, hizmeti alan veya hizmetten yararlananlarca ölçülmesi, eleştirilmesi, yaptırıma bağlanması mümkün olmayacağından meslek odalarınca denetlenmesi gerektiği ileri sürülebilir ise de; incelenen Yönetmelik kuralları ile getirilen içeriğe yönelik olmayan şekli denetimle sözü edilen hizmet kalitesi ve yeterliliğinin ölçülmesinin mümkün bulunmadığı da inkar edilemeyecek bir gerçektir.

Davacı şirket hakkında davalı Oda tarafından 5.360 TL mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine dair dava konusu işleme gelince;

Yukarıda yer alan açıklamalar uyarınca anılan Yönetmeliğin 14. ve 15. maddesinin ilk fıkrası ile 16., 17. ve 18. maddeleri hukuka aykırı bulunduğundan, davacı şirket tarafından hazırlanan raporların Odanın denetimi ve onayından geçirilmediğinden bahisle tesis olunan dava konusu işlemde de hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen koşullar gerçekleştiği anlaşıldığından, TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 14. maddesi, 15. maddesinin ilk fıkrası, 16., 17. ve 18. maddeleri ile 5.360 TL mesleki denetim ücreti tahakkuk ettirilmesine ilişkin 28.3.2014 tarih ve 020430 sıra nolu işlem yönünden teminat aranmaksızın **yürütmesinin durdurulmasına**, Kanunda belirtilen koşullar birlikte gerçekleşmediğinden dava konusu Yönetmeliğin 8. maddesi yönünden **yürütmenin durdurulması isteminin reddine**, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 (yedi) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz yolu açık olmak üzere, 19/02/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK

Üye
Mesut
GÜNGÖR

Üye
Kasım
DAVAS

Üye
Ali
KURUMAHMUT

Üye
Ahmet Yahya
ÖZDEMİR

